

Flytter du din FM viden med fugl eller kuffert?

Rasmussen, Helle Lohmann

Published in:
FM Update

Publication date:
2018

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Rasmussen, H. L. (2018). Flytter du din FM viden med fugl eller kuffert? *FM Update*, (2), 16-17.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

#2/2018 JUNI

FM Update

Dansk Facilities Management netværk

DFM

FLYTTER DU DIN FM VIDEN MED FUGL ELLER KUFFERT?

AF HELLE LOHMANN
RASMUSSEN, Arkitekt MAA
og Ph.d. studerende på
Center for Facilities
Management, CFM, DTU.

Når viden skal flyttes fra et sted til et andet, f.eks. fra én afdeling til en anden afdeling, så erfarer de fleste, at det er nemmere sagt end gjort. Her er to forskellige teorier om hvordan viden kan flyttes, som kan være nyttige for FM'ere at kende.

Jeg forsker som ph.d. studerende på CFM på DTU i, hvordan viden kan flyttes fra FM til design af nye faciliteter. Også her er det lige så svært som det er attraktivt at flytte viden og få den til at skabe værdi i nye projekter. Jeg har derfor set på, hvordan forskere både i og uden for FM har beskrevet at viden kan flyttes, og der tegner sig to tendenser, som jeg for nemheds skyld kalder "fugl og kuffert".

De adskiller sig fra hinanden allerede i, hvordan de opfatter begrebet viden. Kuffert-folket mener, lidt sat på spidsen, at viden er informationer leveret på rette tid og sted. Den anden fløj, fugle-folket, betragter derimod viden som noget mere flyvsk og noget der eksisterer imellem os og inkluderer vores personlige erfaringer og fornemmelser.

Begge fløje er enige om, at der findes eksplicit og tavs viden. Eksplicit viden er alt det vi ved, som vi nemt kan tale om, og som måske allerede er skrevet ned. Modsat er den tavse viden, al den viden som vi – indtil videre – kun har inde i vores hoveder, mere eller mindre ubevidst. Men kuffert- og fugle-folket er ikke enige om, hvad vi skal stille op med særligt den tavse viden. Kuffert-folket anbefaler at vi får den kodificeret, altså

får den ud af hovedet så andre kan tilgå vores viden, f.eks. i tabeller, tegninger, skriftlige dokumenter eller IT-værktøjer. De opstiller lineære modeller for, hvordan viden kan flyttes fra A til B. Det starter typisk med en form for ensretning af dokumentationen (den nu eksplicitte viden) for at den nemt kan findes igen og forstås af dem, der skal modtage den afsendte viden. Mellem afsenderen og modtageren skal der være en passende beholder, som kan opbevare viden, som en kuffert, indtil den kan pakkes ud og bruges i den nye sammenhæng, et andet sted.

Når man kigger på, hvordan vi i dag flytter FM viden til nyt design, så finder man mange gode kuffert-initiativer. Det er f.eks. bygherrestandarder eller detaljerede kravspecifikationer. Eller det kan være tjeklister fra FM organisationen til det nye byggeri. Omvendt kan det nye byggeri aflevere meget eksplicit viden i f.eks. en BIM model tilbage til FM. Databaser eller projektweb er eksempler på kuffertyper, altså beholdere for eksplicit viden, der kan tappes af en modtager, når og hvor det er relevant. Mantraet er, at hvis bare det er detaljeret, struktureret og tilgængeligt, så kan modtageren anvende denne viden i design af en ny facilitet.

Fugle-folket er skeptiske overfor ideen om at kodificere og flytte viden på den noget mekaniske facon som kuffert-folket foreslår. De mener, at det ikke rigtigt er muligt at gøre vores tavse viden explicit, for viden er mere flyvsk end som så. Selv hvis det skulle kunne lade sig gøre at beskrive sin viden med tal og bogstaver, så tvivler de på nytten af det. De nævner det at cykle som et godt eksempel på, at selv en rigt detaljeret beskrivelse af cykelkunsten ikke vil lære modtageren at cykle. Man kan kun lære at cykle ved at være derude med cyklen og kroppen, balancen og asfalten - ved at efterligne andre og med støtte fra en mere erfaren.

De mener altså ikke, at viden kan flyttes i en kuffert, uafhængigt af det vidende menneske. De peger derfor på at dem, der skal udveksle viden skal mødes og bruge tid sammen. De skal have en relation, og en kultur for at dele viden. De skal også begge kunne se værdien i at afgive og modtage viden, eller endda at skabe ny viden sammen. I byggeprojekter finder vi

også gode eksempler på den type initiativer. Projektkontorer ses oftere og oftere, hvor projektdeltagere på tværs af bygherre, rådgivere, entreprenører opretter et fælleskontor. Workshops og kick-off dage i nye projekter er andre eksempler. Nogle vil endda hævde at det er en god ide at projektdeltagerne bliver lidt halv-snaldrede sammen.

Der er nok meget få, der bekender sig helt og fast til enten fugl eller kuffert. Og det er der heller ingen grund til. Tværtimod kan man bruge de to tilgange som et par briller man tager på og forestiller sig at man er en kuffert person; har vi så gjort nok for at få tavs viden registreret og gjort tilgængeligt på rette tid og sted? Eller hvis man ser det fra et fugle synspunkt; Har vi sørget for at de mennesker, der skal udveksle viden og erfaring, har tillid til hinanden og at de kan se meningen i at dele viden? Med andre ord, kan i spørge hinanden i jeres organisation, om I har fundet den rette balance mellem tjeklister og fredagsøl?

PH.D. PROJEKT: INTEGRERING AF DRIFTVIDEN I DESIGN AF NYE ENERGI EFFEKTIVE FACILITETER

Projektet, som artiklen om fugl og kuffert er en lille del af, undersøger hvordan viden om FM kan integreres i design af nye faciliteter. For at bringe nye vinkler til emnet, sammenlignes design af bygninger med design af store skibe, i forventning om, at vi kan lære af hinanden på tværs af brancherne.

Projektet vil blandt andet gennemføre case studier, der skal afdække hvordan FM viden overføres til design i praksis i en række konkrete projekter. Dataindsamlingen vil bestå af interviews, indsamling af dokumenter og observationer. Forskningen fokuserer både på konkrete værktøjer, f.eks. bygherrestandarder og kommentarrunder og på præmisserne i projekterne, f.eks. udbudsformer og bygherretype.

Per Anker Jensen (Center for Facilities Management, DTU) er hovedvejleder og Jay Sterling Gregg (Climate Change and Sustainable Development, DTU) er medvejleder.

Projektperioden er december 2016 til december 2019.

Forskningen er støttet af Københavns Maskinmesterskole, Dansk Maritim Fond, Sweco og DTU.

Kontakt: Helle Lohmann Rasmussen, Mail: helr@dtu.dk , tlf.: 40604764